

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

17 JANUARI 1996

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de waterkeringen

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De hoge waterstanden, die in de winterperiodes 1993-1994 en 1994-1995 op de binnenwateren voorkwamen en de wateroverlast, die toen voornamelijk in het Maas- en IJzerbekken optrad, hebben nogmaals aangetoond dat de beheersing van de waterstanden en het indijken van het overstromingsgevaar in onze kwetsbare, lage contreien een essentiële factor is voor de veiligheid en het welzijn van de bevolking, alsmede voor het vrijwaren van het economische en industriële patrimonium. Ondanks de noodsituaties, die zich op diverse plaatsen hebben voorgedaan, zijn echte calamiteiten ons gelukkig bespaard gebleven. Dit was te danken aan de enorme inzet van de diverse hulpdiensten en de hoge beroepskennis en verantwoordelijkheidszin van de betrokken ambtenaren, en eveneens aan de diverse waterbeheersingsprojecten, die tot dusver door de bevoegde instanties werden verwezenlijkt.

De nooit aflatende dreiging van het water verplicht de overheid evenwel tot voortdurende waakzaamheid en het onverminderd verder zetten van de nodige inspanningen voor de beveiliging van de bevolking. Het is dan ook vereist de diverse waterbeheersingsprogramma's verder uit te voeren en op de meest kwetsbare plaatsen een aantal projecten bij prioriteit te realiseren.

Het verwezenlijken van dringend noodzakelijke waterkeringswerken wordt echter nog vaak gehinderd door het versnipperde eigendomsstatuut van de oevers en dijken. Deze zijn immers niet alle van het Vlaamse Gewest, maar kunnen ook eigendom zijn van provincies, gemeenten en andere

ondergeschikte besturen. Sommige dijken en oevers zijn zelfs in privé-handen. Dit heeft als gevolg dat voor het innemen van de benodigde gronden tijdrovende onteigeningsprocedures moeten afgewikkeld worden. Mede door de omvang van de onteigeningen leidt dit tot een soms gevoelige vertraging van nochtans spoedeisende projecten.

Voor het realiseren van de projecten van het Sigmaplan ter beveiliging van het Zeescheldebekken tegen stormvloeden uit de Noordzee werd dit euvel verholpen door de Dijkenwet van 18 juni 1979. Deze wet voerde een erfdienstbaarheid van openbaar nut in, zodat het mogelijk werd langs de Zeeschelde en de aan het getij onderhevige bijrivieren de werken aan te vangen zonder voorafgaandelijke onteigening van de benodigde gronden. Onmiddellijke onteigening kan wel door de eigenaar worden aangevraagd indien de uitvoering van de werken bijkomende grondinnemingen vergt, voor een verbrede dijkbasis bijvoorbeeld. Indien geen bijkomende ingebruikneming van gronden vereist is, geeft de erfdienstbaarheid van openbaar nut geen recht op vergoeding. De beveiligingswerken brengen immers in dat geval voor de eigenaar geen bezitsverlies mee, doch integendeel een waardevermeerdering van zijn patrimonium, dat doelmatiger tegen overstromingen wordt beveiligd. Hoe dan ook behoudt de eigenaar zijn rechten, alleen wordt zijn eigendomsrecht door het opleggen van de erfdienstbaarheid beperkt ten voordele van de gemeenschap. Anderdeels bevat de Dijkenwet ook de mogelijkheid om geleidelijk alle dijken, die door het Gewest worden beheerd, aan te kopen of te onteigenen.

De Dijkenwet, zoals ze hier in een notedop werd besproken, heeft aldus sedert 1979 toegelaten in het Zeescheldebekken daadwerkelijk in te spelen op de hoogdringendheid en de prioriteit, waardoor de waterbeheersingswerken nu eenmaal gekenmerkt zijn, zonder de fundamentele rechten van de burger-eigenaar aan te tasten. Een ander voordeel van deze wet was en is nog steeds dat op termijn coördinatie en uniformiteit worden bekomen op het stuk van bevoegdheden en verantwoordelijkheden inzake de dijken en de dijkwerken langs de aan het getij onderworpen rivieren. Bij dit alles dient te worden benadrukt dat het systeem, dat door de Dijkenwet in het leven werd geroepen, tot op heden zonder wezenlijke problemen heeft gefunctioneerd, ondanks de veelvuldige toepassing gedurende al die jaren.

Het zeer verscheiden eigendomsstatuut van dijken en oevers brengt echter nog steeds problemen teweeg in de andere, niet tijgebonden grote rivieren op het grondgebied van het Vlaamse Gewest, nl. de IJzer, de Leie, de Bovenschelde, de Dender, de Gemeenschappelijke Maas hun bijrivieren. Ook daar blijven de noodzakelijke werken door de moeilijkheden die zich meermaals voordoen om een correcte eigendomssituatie vast te leggen, alsook door de tijd, die het onderhandelen met de eigenaars en het verwerven van de percelen in beslag nemen, vaak een aanzienlijke vertraging oplopen. Dezelfde problemen doen zich eveneens voor langs de grotere onbevaarbare waterlopen.

Om deze problematiek ten gronde op te lossen is het dan ook aangewezen de Dijkenwet uit te breiden tot het gehele grondgebied. Het zal het Vlaamse Gewest in staat stellen ook op de plaatsen, die geen eigendom zijn van het Gewest, op de kortst mogelijke termijn de vereiste beveiligingswerken uit te voeren, terwijl op het stuk van bevoegdheden en verantwoordelijkheden ook daar de sinds zo lang nagestreefde uniformiteit zal worden bekomen.

Het voorliggend ontwerp van decreet behelst dan ook de uitbreiding van de Dijkenwet van 18 juni 1979 tot het volledige Zeescheldebekken, alsook de IJzer, de Leie, de Boven-

schelde, de Dender, de Demer en de Gemeenschappelijke Maas, evenals tot de belangrijkste onbevaarbare waterlopen. Dit ontwerp is opgevat als een geheel nieuw, autonoom decreet, dat in de plaats komt van de federale wet en deze dan ook opheft. Zulke handelwijze wordt overigens op legistiek vlak aanbevolen in geval een decretaal initiatief wordt genomen tot aanpassing van een materie, die voorheen door een federale wet was geregeld.

Op inhoudelijk vlak voorziet het voorliggend ontwerp van "Dijkendecreet" vanzelfsprekend in eerste instantie de uitbreiding van de vroegere Dijkenwet tot de voornoemde rivierbekkens. Daarnaast werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de vroegere federale teksten aan te passen aan de nieuwe grondwettelijke terminologie en bevoegdheden als ook enkele andere wijzigingen door te voeren, die inzonderheid een verduidelijking van de tekst en een versoepeling van een aantal procedures beogen, zoals de kennisgeving van de uit te voeren werken aan de betrokken eigenaars, huurders en vruchtgebruikers. Het voornaamste oogmerk van het Dijkendecreet is immers de overheid in de mogelijkheid te stellen snel te handelen, zodat het aangewezen is de procedures ook zo eenvoudig mogelijk te houden.

Voor het overige echter werden de meeste bepalingen uit de Dijkenwet in extenso behouden. Aangezien de Dijkenwet tot nog toe zonder ernstige problemen heeft gefunctioneerd, hoeven aan de desbetreffende bepalingen in het kader van het nieuwe decreet derhalve geen essentiële wijzigingen te worden aangebracht. Volledigheidshalve zij hier nogmaals herhaald dat aan de rechtmatige belangen van de betrokken elgenaars en vruchtgebruikers werd tegemoet gekomen door de vergoeding te voorzien voor de waardevermindering dat een onroerend goed ondergaat alsook de mogelijkheid tot latere onteigening van het goed te voorzien.

Als conclusie kan worden gesteld dat het ontwerp van "decreet betreffende de waterkeringen", zoals het thans voorligt, voor het Vlaamse Gewest een belangrijk instrument uitmaakt om over zijn ganse grondgebied de vereiste beveiligingswerken tegen overstromingen doeltreffend en snel te realiseren, met inachtneming van de noodzakelijke particuliere en maatschappelijke belangen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Zoals voorgeschreven in artikel 19 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermeldt artikel 1 van het voorliggend ontwerp-decreet welke aangelegenheid (gewestelijke- of gemeenschapsaangelegenheid) wordt geregeld. In dit geval gaat het om een gewestelijke materie, bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In dit artikel worden de nodige definities gegeven. Alhoewel het onderhavig ontwerp van decreet in feite enkel de uitbreiding van de Dijkenwet van 1979 beoogt en voor het overige de meeste bepalingen uit de wet werden overgenomen, voert het voorliggend ontwerp toch ook enkele nieuwe termen in. Dit is het geval voor de algemene benamingen "waterkering" en "waterkeringswerken", waarvan dan ook de nadere omschrijving wordt gegeven. Voor een goed begrip worden op hun beurt enkele types van waterkering nader om-

schreven. Volledigheidshalve zij hierbij opgemerkt dat voor de Gemeenschappelijke Maas in plaats van de termen "bandijk" en "binnendijk" over het algemeen de termen "zomerdijk" en "winterdijk" worden gebruikt.

Tevens wordt in het ontwerp naast de term "gecontroleerde overstromingsbekkens", ook de term "wachtbekkens" ingevoerd. Deze twee verschillende begrippen worden eveneens nader gedefinieerd, net zoals de term "bevoegde administratie".

Artikel 3

Met dit artikel wordt de regeling, opgenomen in de Dijkenwet, decretaal uitgebreid tot het volledige Zeescheldebekken, de IJzer, de Leie, de Bovenschelde, de Dender en de Gemeenschappelijke Maas, evenals tot de belangrijkste onbevaarbare waterlopen. Aangezien het toepassingsgebied derhalve niet langer beperkt blijft tot de tijrivieren, steunt de gebiedsomschrijving niet meer op de wetgeving betreffende de polders. Een nadere omschrijving van het toepassingsgebied wordt in de bijlage tot het ontwerp-decreet verstrekt.

Artikel 4

De tekst van dit artikel stemt nagenoeg overeen met deze van artikel 3 van de Dijkenwet. Wel werd, in de plaats van "alle werken tot verhoging, versterking en onderhoud van de ... dijken", de algemene term "waterkeringswerken" gebruikt. Eveneens werden nu ook de wachtbekkens en de toegangswegen onder de erfdienstbaarheid van openbaar nut gebracht.

Dit decreet doet geen afbreuk aan andere wettelijke procedures van toepassing op dit domein.

Artikel 5

Dit artikel neemt artikel 4 van de Dijkenwet over, behalve dat het verwittigen van de belanghebbende eigenaars en huurders niet meer aan de minister wordt opgedragen. Het ligt in de lijn van het huidige streven naar een vereenvoudiging van de procedures en de responsabilisering naar de lagere niveaus toe deze kennisgeving aan de belanghebbenden toe te vertrouwen aan de betrokken administratie.

Eveneens is het aangewezen dat de bevoegdheid om in dringende gevallen opdracht te geven tot onmiddellijke uitvoering van de werken, in plaats van bij de minister, bij de betrokken administratie zou berusten, en bij voorkeur bij de plaatselijke afdelingen. Deze moeten immers, in het kader van hun verantwoordelijkheden, op ieder ogenblik, en zeker bij dreiging van overstroming of dijkbreuk, in de mogelijkheid verkeren om zonder verwijl de zich opdringende maatregelen te nemen.

Vermits dergelijke machtiging niet rechtstreeks door de Vlaamse Raad naar de administratie toe kan worden gegeven, krijgt de Vlaamse regering de bevoegdheid toegewezen om hieromtrent de verdere regelingen uit te werken.

Artikelen 6 tot en met 9

Behalve de nodige aanpassingen van enkele vroegere benamingen aan de nieuwe terminologie, werden de overeenstemmende artikelen 5 tot en met 9 van de Dijkenwet nage-

noeg volledig overgenomen. Deze artikelen regelen het vestigen van de erfdienstbaarheid van openbaar nut, de mogelijkheid tot onteigening en de eventuele schadevergoedingen, waarop de eigenaars of vruchtgebruikers aanspraak kunnen maken. De desbetreffende principes van de Dijkenwet werden tot dusver zonder problemen toegepast. Het is bijgevolg logisch dat deze in het ontwerpdecreet ongewijzigd werden overgenomen. Enkel wordt voor alle duidelijkheid in artikelen 6 en 9 expliciet vermeld dat het Vlaamse Gewest verplicht is op de vraag tot aankoop of onteigening van de betrokken eigenaar in te gaan. Daarenboven wordt de mogelijkheid tot onteigenen uitgebreid tot de werken van natuurtechnische milieubouw, recreatie en landinrichting, die integraal deel uitmaken van de in artikel 4 bedoelde werken, voor zover deze bijkomende werken nodig zijn voor de vervolmaking van de eigenlijke waterbeheersingswerken en om technische, financiële of maatschappelijke redenen bezwaarlijk van de hoofdopdracht kunnen gescheiden worden. Voor verdere toelichting kan korthedshalve worden verwezen naar de artikelsgewijze bespreking bij de Dijkenwet.

Artikel 10

Ook dit artikel wordt van de Dijkenwet overgenomen. Het is immers evident dat alle rechtstreekse of onrechtstreekse wijzigingen aan de bestaande waterkeringen door particulieren of ondergeschikte besturen het voorafgaand akkoord van het Vlaamse Gewest vergen.

Omwille van de rechtszekerheid is het wenselijk dat de hiervoor bevoegde instantie expliciet zou worden aangewezen, wat niet in de Dijkenwet werd voorzien. Het oorspronkelijk artikel werd dan ook aangevuld met een bepaling, waarbij de regeling van deze aangelegenheid aan de Vlaamse regering wordt opgedragen.

Artikelen 11 tot en met 16

Afgezien van een aantal aanpassingen aan de heersende terminologie, behelsen deze artikelen eveneens een vrijwel letterlijke overname van de corresponderende artikelen 11 tot 17 van de Dijkenwet, uitgezonderd het artikel 14 van de huidige wet, dat volledig kan wegvallen. Dit artikel maakt immers dubbel gebruik uit met de vigerende reglementering inzake de stedenbouw en de ruimtelijke ordening, meer bepaald artikel 21 van de voorschriften betreffende de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (koninklijk besluit van 13 december 1978).

De materies, die in de artikelen 11 en 12 worden geregeld betreffen respectievelijk het uitvoeren van periodieke dijk-schouwingen en de relatie met de wetgevingen inzake onbevaarbare waterlopen, polders en wateringen.

De artikelen 13 tot en met 16 van het ontwerp bevatten toezichts- en strafbepalingen. Ook deze artikelen zijn een overname van de federale bepalingen. Aan artikel 14 werd een clausule toegevoegd waarbij de Vlaamse regering aan bepaalde ambtenaren de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie kan toekennen, dit conform artikel 5 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur.

Artikel 17

Dit artikel regelt de opheffing van de federale Dijkenwet.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de waterkeringen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting en van de Vlaamse minister van openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting en de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1. waterkering : iedere natuurlijke hindernis of kunstmatige constructie om het water te bedwingen, inzonderheid de oevers, bandijken, binnendijken, overstroombare dijken, waterkeringsmuren, stuwen, duikers en andere constructies met waterkerende werking ;
2. bandijk : iedere in beginsel onoverstroombare verhoging die langs een waterloop of landinwaarts is aangebracht om de hoge waterstand in die waterloop te keren ;
3. binnendijk : iedere verhoging die niet rechtstreeks aan het water ligt en aangebracht is om de overstroming te beperken wanneer de bandijk overloopt of het begeeft ;
4. overstroombare dijk : iedere verhoging langs een waterloop die bij een vooraf vastgelegde hoogwaterstand overloopt zonder dat de dijk het begeeft ;
- 5 . gecontroleerd overstromingsbekken : door bandijken en binnendijken begrensd gebied, dat bij een vooraf vastgelegde hoogwaterstand overstroomd wordt ;
6. wachtbekken : ingericht of natuurlijk, geheel omsloten of afgelijnd overstromingsgebied, al dan niet gescheiden van de waterloop, voor het opvangen van de wasdebieten van de rivieren of van de onbevaarbare waterlopen ;
7. bevoegde administratie: de administraties van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, die de bevoegdheid hebben over de bevaarbare waterwegen en hun dijken eensdeels en over de onbevaarbare waterlopen anderdeels ;
8. waterkeringswerken : het aanleggen, verhogen, versterken en onderhouden van waterkeringen, alsook het herstellen en onderhouden van natuurlijke oevers ter voorkoming van overstromingen.

Artikel 3

De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing, ongeacht tot wiens eigendom ze behoren, op de onroerende goederen gelegen langs de Zeeschelde en haar bijrivieren, de IJzer, de Leie, de Bovenschelde, de Dender en de Gemeenschappelijke Maas, alsook op de onroerende goederen, gelegen in de valleien van de onbevaarbare waterlopen met een

stroomgebied van minstens 5.000 ha die uitmonden in de voormelde waterwegen, voor zover deze goederen nodig zijn voor het uitvoeren van de in art. 4 bedoelde werken. De waterwegen of de gedeelten van deze waterwegen evenals de onbevaarbare waterlopen, waarop deze bepalingen van toepassing zijn, worden nader omschreven in de lijsten, die als bijlage bij dit decreet zijn gevoegd.

Artikel 4

Het Vlaamse Gewest kan alle noodzakelijke waterkeringswerken, alle werken tot de aanleg of aanpassing van gecontroleerde of natuurlijke overstromingsbekkens en wachtbekkens, en alle werken tot de aanleg of aanpassing van de rechtstreekse toegangswegen naar de waterkeringswerken, overstromingsbekkens en wachtbekkens uitvoeren op de bovengenoemde onroerende goederen.

Artikel 5

De uitvoering van de bovengenoemde werken mag pas gestart worden dertig dagen nadat de eigenaars, de vruchtgebruikers en, voor zover zij bekend zijn, de huurders van de onroerende goederen, waarop de werken worden uitgevoerd, bij een ter post aangetekende brief hiervan in kennis zijn gesteld.

In dringende gevallen evenwel mag met de uitvoering van de werken worden begonnen onmiddellijk nadat aan de burgemeesters van de gemeenten in kwestie daarvan kennis is gegeven.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels in verband met de kennisgeving.

Artikel 6

Behoudens de bepalingen van artikel 7 brengen de uitvoering van de in artikel 4 bedoelde werken en de bijbehorende voorbereidingen en activiteiten geen bezitsverlies mee, maar vormen ze een erfdienstbaarheid van openbaar nut.

Indien voor het realiseren van een waterkering bijkomende grondinnemingen noodzakelijk zijn, mag de eigenaar van het erf dat met deze erfdienstbaarheid bezwaard is, vragen dat het Vlaamse Gewest het benodigde bijkomende terrein aankoopt.

Het indienen van de aanvraag heeft geen schorsende werking op de uitvoering van de werken.

Wanneer de aankoop niet in der minne geregeld kan worden, is de procedure van artikel 7 van toepassing.

Het Vlaamse Gewest is verplicht, op vraag van de eigenaar, het bedoeld bijkomend terrein aan te kopen of te onteigenen.

Artikel 7

Het Vlaamse Gewest kan te allen tijde onteigenen, zowel voor de uitvoering van de in art. 4 bedoelde werken als voor de bijbehorende werken van natuurtechnische milieubouw, recreatie en landinrichting.

De onteigeningen gebeuren overeenkomstig de spoedprocedure bepaald in artikel 5 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte en de concessies voor de bouw van de autosnelwegen.

Artikel 8

Het Vlaamse Gewest moet een vergoeding betalen wanneer door de uitvoering van de in artikel 4 bedoelde werken het onroerend goed in waarde daalt. Deze waardevermindering wordt vastgesteld op grond van de bestemming en het geoorloofd gebruik van het onroerend goed in kwestie op het ogenblik dat tot de uitvoering van de werken beslist wordt. Tot twintig ten honderd van de waarde van het goed vóór de uitvoering van de werken moet de vermindering evenwel gedoogd worden.

Artikel 9

De eigenaar van een gebouwd privaat erf, dat een waardevermindering ondergaat, kan het Vlaamse Gewest vragen het erf geheel of gedeeltelijk aan te kopen.

Wanneer de aankoop niet in der minne geregeld kan worden, is de procedure van artikel 7 van toepassing.

Het Vlaamse Gewest is verplicht, op vraag van de eigenaar het bedoeld erf geheel of gedeeltelijk aan te kopen of te onteigenen.

Artikel 10

Schade, die door of naar aanleiding van de werken ontstaat, geeft recht op schadeloosstelling zowel van de eigenaar, van degenen die het genot of het gebruik hebben van het lijdend goed, als van andere benadeelden.

Artikel 11

Het is verboden zonder de toestemming van het Vlaamse Gewest wijzigingen aan te brengen aan de op grond van artikel 4 aangelegde waterkeringen, overstromingsbekkens, wachtbekkens en toegangswegen.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels.

Artikel 12

Het Vlaamse Gewest schouwt geregeld de waterkeringen. De Vlaamse regering wijst de daartoe bevoegde ambtenaren aan en stelt de frequentie van de schouwingen vast.

Deze ambtenaren moeten te allen tijde toegang krijgen tot de waterkeringen, ook wanneer ze geen eigendom zijn van het Gewest.

Artikel 13

De bepalingen van dit decreet doen geen afbreuk aan de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen en de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders. Het Vlaamse Gewest staat evenwel in voor het aanleggen, onderhouden en verbeteren van de waterkeringen binnen het gebied van de polders, vastgesteld ter uitvoering van artikel 2, eerste lid van de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders.

Artikel 14

De bepalingen van dit decreet doen evenmin afbreuk aan de organisatie, de reglementeringen en administratieve richtlijnen inzake het verzekeren van een geïntegreerd en bekkengericht waterbeleid.

Artikel 15

Onverminderd de plichten van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de in artikel 12 bedoelde ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan en met de opsporing en de vaststelling van overtreding van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De Vlaamse regering kan de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde ambtenaren van de bevoegde administratie.

Artikel 16

De overtreding van dit decreet en van de uitvoeringsbesluiten ervan wordt gestraft met ofwel een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand, ofwel een geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank, ofwel beide straffen.

Bij herhaling binnen een jaar na een vorige veroordeling, kan de straf op het dubbel van het maximum worden gebracht.

Artikel 17

Wie de ambtenaren of officieren, genoemd in de artikelen 12 en 14, opzettelijk belemmert of hindert bij de uitvoering van hun opdrachten, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand of met een geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank, of met beide straffen, onverminderd de toepassing van de straffen, bepaald bij de artikelen 271 tot 274.

Bij herhaling binnen een jaar na een vorige veroordeling kan de straf op het dubbel van het maximum worden gebracht.

Artikel 18

Artikel 85 van het Strafwetboek is mede van toepassing op de misdrijven in deze wet omschreven.

Artikel 19

De Dijkenwet van 18 juni 1979 wordt opgeheven.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering en
Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting,*

Norbert DE BATSELIER

*De Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke ordening en
Binnenlandse Aangelegenheden,*

Theo KELCHTERMANS

BIJLAGE 1

Toepassingsgebied van het decreet betreffende de waterkeringen

1. Zeeschelde en haar bijrivieren

Zeeschelde : vanaf het sluisje op de linkeroever ongeveer 350 m beneden het afwaartse kopvlak van de sluis in Gentbrugge tot de Nederlandse grens.

Moervaart : vanaf de samenloop met de Durme en de Zuidlede in Daknam tot aan het Zeekanaal Gent-Terneuzen in Gent.

Durme : vanaf de samenvloeiing met de Moervaart en de Zuidlede in Daknam tot aan de monding in Tielrode.

Rupel : Vanaf de oorsprong (samenvloeiing van Beneden-Dijle en Beneden-Nete) tot aan de monding in de Schelde.

Boven-Dijle : vanaf de nieuwe brug in Werchter tot aan het bovenhoofd van de bovenstuw in Mechelen.

Traverse van de Dijle in Mechelen : vanaf het bovenhoofd der bovenstuw tot en met de benedensluis in Mechelen.

Beneden-Dijle : vanaf het benedenhoofd der benedensluizen in Mechelen tot aan haar monding in de Rupel.

Beneden-Zenne : vanaf de grens van het Brussels Gewest tot het Zennegat in Mechelen.

Kleine Nete : vanaf de wegbrug in de Troonstraat in Grobbendonk inbegrepen tot aan de Molbrug in Lier. Nete afleiding in Lier.

Grote Nete : vanaf het afwaartse gedeelte van het verlaat van de molen van Oosterlo-Geel tot haar samenloop met de Kleine Nete. Beneden-Nete.

Demer : van km 0 te Diest tot de samenvloeiing met de Boven-Dijle in Werchter en verder het vak Boven-Dijle tot aan de nieuwe wegbrug van Werchter (deze brug niet inbegrepen).

2. IJzer

Vanaf de Franse grens tot de uitmonding in de Noordzee.

3. Leie

Vanaf Menen tot Kortrijk op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en verder tot de samenvloeiing met de Schelde (Neerschelde) in Gent.

4. Dender

Vanaf de provinciegrens tussen Henegouwen en Oost-Vlaanderen tot de monding in de Schelde afwaarts van de tijsluis in Dendermonde.

5. Gemeenschappelijke Maas

Vanaf Smeermaas tot Kessenich, met inbegrip van de zomerdijken. De rechteroever vanaf de grens van de stad Visé en de gemeente Voeren tot aan de Nederlandse grens.

6. De onbevaarbare waterlopen met een stroomgebied van minstens 5.000 ha (met vermelding van één gemeente ter identificatie van de waterloop)

Vladslovaart
Noordede
Rivierbeek
Martjesvaart
Mandel

Nieuwpoort
Bredene
Oostkamp
Langemark-Poelkapelle
Roeselare

Heulebeek	Moorsele
Venepevaart	Diksmuide
Grote Beverdijk	Nieuwpoort
Koolhofvaart	Nieuwpoort
Handzamevaart	Kortemark
Kemmelbeek	Ieper
Poperingevaart	Poperinge
Moerdijkvaart	Gistel
Blankenbergsevaart	Zuienkerke
Zuidelede	Wachtebeke
Vondelbeek, Pas- en Steenbeek	Dendermonde
Molenbeek	Geraardsbergen
Zwalm	Zwalm
Maarkebeek	Maarkedal
Markerivier	Galmaarden
Molenbeek	Wichelen
Molenbeek	Wetteren
Caele	Nevele
Grote Spiere	Spiere-Helkijn
Ledebeek	Destelbergen
Bellebeek	Affligem
Kleine Nete en Aa	Vorselaar
Mol Nete	Geel
Kleine Nete	Herentals
Desselse Nete	Dessel
Grote Nete	Meerhout
Grote Laak	Laakdal
Aa of Weerij	Loenhout
Klein Schijn	Merksem
Kleine en Grote Struisbeek	Edegem
Dijle en zijtakken	Leuven
Zuunbeek	Zuun
Aabeek	Bree
Lossing	Kinrooi
Dommel	Neerpelt
Herk	Hasselt
Kleine Herk	Hasselt
Mombeek	Kortessem
Bosbeek	Maaseik
Jeker	Tongeren
Voer	Voeren
Velpe	Kortenaken
Gete	Halen
Kleine Gete	Zoutleeuw
Grote Gete	Linter
Melsterbeek	Sint-Truiden

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van [...] betreffende de waterkeringen.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering en
Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting,*

Norbert DE BATSELIER

*De Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke ordening en
Binnenlandse Aangelegenheden,*

Theo KELCHTERMANS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

• KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 30 augustus 1994 door de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting en door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden verzocht hun, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de waterkeringen", heeft op 5 september 1994 het volgend advies gegeven :

Volgens artikel 84, tweede lid, dat bij de wet van 15 oktober 1991 is ingevoegd in de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt :

"Gelet op de dringende noodzakelijkheid, had ik graag dat het advies zou worden verstrekt binnen de bij artikel 84 van de gecoördineerde wetten voorgeschreven termijn. Wegens het grote aantal dringende projecten, die omwille van de veiligheid op tal van kwetsbare plaatsen langs onze rivieren zijn uit te voeren, is het voor de betrokken diensten inderdaad van primordiaal belang, binnen de kortst mogelijke termijn van de maatregelen, voorzien in het voorliggend ontwerp van decreet, toepassing te kunnen maken".

*

* *

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG.

1. Het ontworpen decreet voorziet voor de waterkeringen in het Vlaamse Gewest in een autonome regeling welke in grote lijnen overeenstemt met die vervat in de Dijkenwet van 18 juni 1979, met dien verstande dat het toepassingsgebied van het ontwerp is uitgebreid tot nog andere rivieren en tot de belangrijkste onbevaarbare waterlopen.

2. Krachtens het bepaalde in artikel 6, § 1, III, 8°, en X, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, behoren de onbevaarbare waterlopen en hun bermen alsmede de waterwegen en hun aanhorigheden tot de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de gecoördineerde Grondwet.

De in het ontwerp geregelde materie is dus principieel zaak van het Vlaamse Gewest.

3. Blijkens het bepaalde in artikel 5, § 2, a), van het decreet van 27 juni 1985 op de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, gewijzigd door het decreet van 4 april 1990, "wint de Vlaamse regering het advies van de Raad in over ... alle voorontwerpen van decreet die een sociaal-economische dimensie hebben en die algemene aangelegenheden regelen bedoeld in artikel 107quater (thans artikel 39) van de Grondwet".

Het voorgelegde ontwerp regelt alleszins een algemene aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de gecoördineerde Grondwet vermits, blijkens het bepaalde in voormeld artikel 6, § 1, III, 8°, en X, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, de onbevaarbare waterlopen en hun bermen alsmede de waterwegen en hun aanhorigheden behoren tot de materies bedoeld in voornoemd grondwets-artikel.

Luidens de memorie van toelichting bij het ontwerp is de beheersing van de waterstanden en het indijken van het overstromingsgevaar een essentiële bijdrage voor de veiligheid en het welzijn van de bevolking alsmede voor het vrijwaren van het economisch en industrieel patrimonium. Het ontwerp voert een erfdienstbaarheid van openbaar nut in die het mogelijk maakt langs bevaarbare en onbevaarbare waterlopen de noodzakelijke waterkeringswerken aan te vangen zonder voorafgaande onteigening van de benodigde gronden.

Hiermede rekening gehouden alsmede met de gevolgen van de ontworpen regeling voor de betrokken eigenaars van de gronden in kwestie en andere gerechtigden, moet worden vastgesteld dat het ontwerp een sociaal-economische dimensie vertoont. Omtrent dit begrip heeft de Raad van State, afdeling wetgeving, trouwens herhaaldelijk gesteld dat het zeer ruim moet worden geïnterpreteerd (zie onder meer het advies L. 20.656/8 van 18 maart 1991 over een ontwerp van decreet betreffende het Algemeen Welzijnswerk).

4. Luidens het bepaalde in artikel 4, § 2, 1°, van het decreet van 29 april 1991 tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen, wint de Vlaamse regering het advies van de Raad in over "voorontwerpen van decreet die betrekking hebben op het leefmilieu of het natuurbehoud, met uitzondering van het begrotingsdecreet".

Het ontwerp machtigt het Vlaamse Gewest onder meer om langs bevaarbare en onbevaarbare waterlopen alle noodzakelijke waterkeringswerken en alle werken tot de aanleg of aanpassing van gecontroleerde of natuurlijke overstromingsbekkens en wachtbekkens uit te voeren (artikel 4). Bovendien geeft artikel 7 het Vlaamse Gewest de bevoegdheid tot onteigenen met het oog op het uitvoeren van voornoemde werkzaamheden alsmede "voor de bijbehorende werken van natuurtechnische milieubouw, recreatie en landinrichting", welke laatste werken - en dat wordt door de gemachtigde ambtenaar bevestigd - ingrijpen in de natuur en waterhuishouding.

Om die redenen en gelet op de globale weerslag van de ontworpen regeling op het leefmilieu en het natuurbehoud, dient overeenkomstig voormeld artikel 4, § 2, 1°, van het decreet van 29 april 1991, het ontwerp eveneens te worden voorgelegd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.

5. Bij gebrek aan die adviezen, die naar het zeggen van de ambtenaar niet werden ingewonnen, is het ontwerp dan ook niet in zoverre gereed dat het door de afdeling wetgeving van de Raad van State kan worden onderzocht.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	J. VERMEIRE,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraden,
	A. BEIRLAEN,	
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door Mevr. R. THIELEMANS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

J. VERMEIRE.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN

Brussel, 16 november 1994.
50/PC/11/16/01.

Aan de heer T. KELCHTERMANS
Vlaamse Minister van Openbare Werken,
Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse
Aangelegenheden
Galileilaan 5, bus 4 - 7de verdieping

1030

BRUSSEL

Mijnheer de Minister,

Betreft : Uw vraag om advies over het ontwerp van decreet betreffende de waterkeringen

De Raad van heden heeft zich beraden over het ontwerp van decreet betreffende de waterkeringen.

De Raad meent dat de beveiliging van het land, van de private en de publieke eigendommen, alsook van de economische infrastructuur vereisen dat er op een snelle en efficiënte manier de benodigde veiligheidswerken kunnen gerealiseerd worden. Verder is het noodzakelijk dat een curatief optreden ingeval zich een calamiteit voordoet zo veel als mogelijk moet vermeden worden door de ontwikkeling en uitvoering van een preventief beleid.

Alvorens evenwel te kunnen overgaan tot een globale appreciatie van de in het ontwerp van decreet uitgewerkte regeling in dit verband, wenst de Raad een verduidelijking met betrekking tot onderstaande vragen..

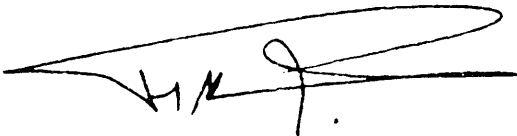
Een eerste vraag die zich stelt is, of de eventuele schade die het gevolg is van het stellen van een erfdienstbaarheid van openbaar nut op de betrokken eigendommen, geen recht op schadevergoeding kan laten ontstaan.

Dit geldt met name in gevallen waar de schade ontstaat hetzij als gevolg van wijzigingen in de produktieomgeving (bv. beperkingen van voorheen toegestane lozingen), hetzij het gevolg is van het effectieve gebruik van de aangelegde wachtbekkens en gecontroleerde overstromingsgebieden ter voorkoming van calamiteiten. In deze laatste gevallen kan er schade ontstaan zoals vernietiging van gewassen, gebruiksderving, resistente grondvervuiling enz. . Tevens kan de betrokken eigenaar en/of gebruiker geconfronteerd worden met kosten om de gronden opnieuw gebruiksklaar te maken (bv. zwerfvuil, slibverwijdering, enz.).

Concreet stelt zich de vraag of in het decreet hiervoor geen regeling moet uitgewerkt worden. Gelet op de korte tijdspanne waarbinnen de Raad zich diende uit te spreken kon niet worden nagegaan of er binnen andere wetgevingen hieromtrent een afdoende regeling bestaat.

Een tweede vraag die zich stelt is wat het precieze toepassingsgebied is van het ontwerp van decreet. Hieromtrent is er ondermeer omwille van het ontbreken van precieze definities enige onduidelijkheid. Dit geldt bijvoorbeeld de begrenzing van de valleien van minstens 5000 HA, waarbinnen de overheid in uitvoering van dit decreet zal kunnen optreden. Voor de Raad is het wenselijk deze gebieden zo beperkt mogelijk te houden.

Met bijzonder hoogachting,

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line with a loop and a vertical stroke.

Ph. MUYTERS,
Secretaris-Generaal.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R. Voorhamme' in a cursive style.

R. VOORHAMME,
Ondervoorzitter.

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD
VAN VLAANDEREN

Dhr. T. Kelchtermans
Vlaams minister van Openbare Werken,
Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse
Aangelegenheden.
Galileilaan 5 bus 4
1030 Brussel.

Datum: 1 december 1994
Ref.: ADV/K2/94/0988.
Betreft: adviesvraag dd. 7 november 1994 voorontwerp dijkendecreet.

Geachte Heer Minister,

De MiNa-Raad heeft uw adviesvraag in goede orde ontvangen. De Raad is van oordeel dat het betreffende voorontwerp nog niet voldoende is uitgewerkt en een onvoldoende matuur karakter vertoont wat betreft de integratie met andere regelgeving en andere sectoren. Voor de MiNa-Raad is momenteel het toepassingsgebied onduidelijk, is de juridisch-economische draagwijdte niet ingeschat, werd onvoldoende aandacht besteed aan de rechtsbescherming (schaderegeling, onteigening), en is de terminologie op meerdere plaatsen onduidelijk (bv. de noties "hoogdringendheid", "vallei"). Om deze redenen, en omwille van de korte antwoordtermijn, beperkt de Raad zich hierbij tot het formuleren van enige aandachtspunten waaraan niet voorbij mag worden gegaan. De MiNa-Raad neemt zich voor om op korte termijn een meer uitgebreid advies in dit verband uit te brengen.

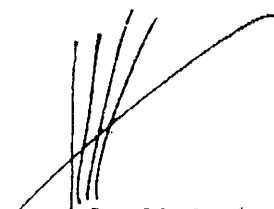
Inhoudelijk stelt de MiNa-Raad vast dat in dit voorontwerp enkel de zorg voor waterkering centraal staat. Op zich is deze zorg terecht. Indien de decretaal gegeven opdracht aan het beleid zich echter daartoe zou beperken, dan riskeert het dijkenbeleid, omwille van zijn organieke basis, de milieu- en natuuraspecten niet in overweging te nemen - en dus milieu- en natuuronvriendelijk te zijn en grotendeels effectgericht te blijven. De MiNa-Raad stelt eveneens vast dat men er nog niet in geslaagd is een goed en duidelijk evenwicht te vinden tussen de zorg voor waterkering enerzijds, en de rechtmatige belangen van alle betrokkenen anderzijds.

Het dijkenbeleid zou volgens de MiNa-Raad rekening moeten houden met het concept van het integraal waterbeheer. Om dit integraal waterbeheer niet te hypotheceren, zou deze integratie al moeten gebeuren van bij de planningsfase. Daarom stelt de MiNa-Raad voor om een specifiek artikel in het voorontwerp in te voegen waarbij een voorstudie verplicht wordt gesteld. In deze voorstudie wordt de waterbalans per rivierbekken globaal onderzocht, en moeten de eventuele oorzaken van wateroverlast worden aangegeven. Bij het formuleren van oplossingen moet dan rekening gehouden worden met de actuele en potentiële natuur- en landschappelijke waarden, met de economische activiteit en met de leefomgeving van de bevolking. Deze bedachtzame manier van dijkenbeleid voeren zal ook kosten- en tijdsbesparend werken - in tegenstelling tot wat dikwijls beweerd wordt.

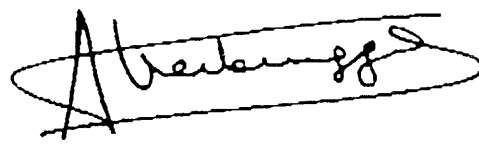
Ten slotte wijst de MiNa-Raad op het gevaar dat, bij de uitvoering van dit voorontwerp-dijkendecreet zoals het voorligt, zowel de ruimtelijke wetgeving als de regeling van de milieu-effect-rapportage zouden kunnen omzeild worden.

Gelet op deze overwegingen aanvaardt de MiNa-Raad het voorontwerp-dijkendecreet niet als voldoende draagvlak voor een modern dijkenbeleid.

Met de meeste hoogachting,

2 Jan Verheeke
Adviseur

Aviel Verbruggen
Voorzitter

ADVIES VAN 19 JANUARI 1995 OVER HET
VOORONTWERP VAN DIJKENDECREET

Samenvatting

Onvoldoende uitgewerkt. De MiNa-Raad stelt vast dat dit Voorontwerp van dijkendecreet in feite een uitbreiding inhoudt van het toepassingsgebied van de bestaande Dijkenwet. De Raad is van oordeel dat het betreffende voorontwerp niet voldoende is uitgewerkt (onder meer qua terminologie en toepassingsgebied), en bovendien onvoldoende maturiteit vertoont wat betreft de integratie met andere sectoren en met andere geldende en op stapel staande regelgevingen. Het voorontwerp-decreet kan bijgevolg geen basis zijn voor een artikelsgewijze advisering door de MiNa-Raad. Hoewel de huidige Dijkenwet naar verluidt zou functioneren, formuleert de MiNa-Raad daarom in dit advies in de eerste plaats toch een aantal vragen bij de werkwijze die via dit decreet veralgemeend wordt.

Natuur en milieu nog steeds te weinig belicht. Inhoudelijk stelt de MiNa-Raad bovendien vast dat in dit voorontwerp nog steeds de zorg voor waterkering centraal staat. Op zich is deze zorg terecht. Indien de decretaal gegeven opdracht aan het beleid zich echter daartoe zou beperken, dan riskeert het dijkensbeleid, vanwege zijn organieke basis, de milieu- en natuur-aspecten niet in overweging te nemen; en dus milieu- en natuuronvriendelijk te zijn en grotendeels effectgericht te blijven. De MiNa-Raad stelt vast dat men in het verleden deze aspecten niet steeds in overweging heeft genomen. Daarom pleit de MiNa-Raad ook in deze context sterk voor een integraal waterbeheer - dat zijn weerslag moet vinden in de doelstellingen van het decreet, en in het concept 'voorstudie'⁽¹⁾.

- Vandaar dat de MiNa-Raad pleit voor een explicitering en uitwerking van de doelstelling van het Dijkendecreet, m.n. het voorkomen van wateroverlast, waarbij het concept van integraal waterbeheer niet in gevaar mag worden gebracht. Doelstelling moet zijn het voorkomen van wateroverlast, rekening houdend met de zorg voor een duurzaam beheer van waterhuishoudkundige systemen.
- Aangezien de MiNa-Raad niet echt kan inschatten welke de feitelijke tijdnood is die het dijkensbeleid heeft, doet hij momenteel geen uitspraak over de manier waarop investeringen ruimtelijk en milieukundig ingepast moeten worden. Deze inpassing moet wel maximaal zijn en rekening houden met de bestaande wetgeving, in het bijzonder met de m.e.r.-wetgeving en de wetgeving op de ruimtelijke ordening. Behalve herstellings- en verstevigingswerkzaamheden die echt hoogdringend zijn, dienen alle werkzaamheden in elk geval onderworpen te worden aan een voorstudie en, indien wettelijk bepaald, aan een M.E.R.

Inpassen in concept van integraal waterbeheer. Het Voorontwerp van dijkendecreet kan, indien volledig ingepast in het concept van integraal waterbeheer, kansen bieden voor natuurherstel en natuurontwikkeling: met name natuurtechnische milieubouw en het concept van de overstromingsgebieden. Of deze kansen daadwerkelijk gegrepen zullen worden, hangt op het niveau van het wetgevend werk opnieuw af van de definitie van de doelstellingen van het dijkensbeleid.

(1) Zie ook MiNa-Raad, advies van 5 mei 1994, over het voorontwerp van decreet betreffende het rivierbekkenbeleid en de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging.

I. Inleiding

Op 7 november 1994 vroeg de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, Theo Kelchtermans, de MiNa-Raad om advies inzake het Voorontwerp van dijkendecreet. De adviestermin was op drie weken bepaald.

De MiNa-Raad merkt op dat in art. 3 van het voorontwerp-decreet, in fine, sprake is van lijsten "van waterwegen of gedeelten van deze waterwegen evenals de onbevaarbare waterlopen, waarop deze bepalingen van toepassing zijn", die "als bijlage bij dit decreet zijn gevoegd." Het dossier dat de MiNa-Raad toegestuurd kreeg, bevatte deze lijsten niet.

Gezien de relatief korte adviestermin, en aangezien de samenstelling van het dossier laat vermoeden dat men een gedetailleerde bespreking niet echt wenselijk acht, wordt hierna een beknopt advies geformuleerd.

II. Advies

A. Algemene opmerkingen

1. **Doelstellingen van deze decreetswijziging.** Het Voorontwerp van decreet betreffende de waterkeringen wil een oplossing geven voor de spoedeisende dijk- en waterkeringswerken, die immers nog vaak gehinderd zouden worden door de versnipperde eigendomsstructuur van de betrokken dijken en oevers. Deze eigendomsstructuur zou immers leiden tot langdurige onteigeningsprocedures, die de werken vertragen. Voor de Zeeschelde werden deze problemen door de Dijkenwet van 1979 verholpen. In het voorliggende Voorontwerp van dijkendecreet wordt het systeem van deze Dijkenwet toepasselijk gemaakt voor een ruimer gebied: Maas, Dender, Demer, Bovenschelde, Leie, en de 'valleien' van een aantal onbevaarbare waterlopen. Terzelfder tijd wordt de Dijkenwet zélf opgeheven.
2. **Onduidelijkheden in dit voorontwerp-decreet.** De onduidelijkheid die de MiNa-Raad het meest bezwaart, is die betreffende het ruimtelijke toepassingsgebied. Vooreerst verwekt de notie "...de onroerende goederen, gelegen in de valleien van de onbevaarbare waterlopen met een stroomgebied van minstens 5000 ha die uitmonden in de voormelde waterwegen, voor zover deze goederen nodig zijn voor het uitvoeren van de ... bedoelde werken..." veel vragen. Hetzelfde geldt meer specifiek voor de exacte betekenis en afbakening van het begrip 'valleien' in deze formulering. Daarenboven zou er in een bijlage bij het voorontwerp-decreet een verduidelijkende lijst gevoegd moeten zijn van de betrokken onbevaarbare waterlopen. De MiNa-Raad heeft deze lijst niet gezien.

In de tweede plaats heeft de MiNa-Raad vele vragen bij de notie 'hoogdringendheid', waarop de filosofie van dit decreet gesteund is. De MiNa-Raad begrijpt dat de aanleg of de aanpassing van dijken in bepaalde omstandigheden een erg dringende zaak kan zijn; deze dringendheid is in grote mate ook de bestaansreden van dit decreet. Het is de MiNa-Raad momenteel echter niet duidelijk over welke tijdspannes hier gesproken wordt. Brengt de klassieke onteigeningsprocedure een 'vertraging' met zich mee van een grootte-orde van zes maanden, twee jaar, vijf jaar of tien jaar? En hoe verhoudt deze vertraging zich tegenover de 'vertraging' die veroorzaakt wordt door het ruimtelijke en milieukundige inpassingsbeleid? Omgekeerd: wordt onder spoedeisend karakter begrepen dat er binnen twee dagen of binnen twee maanden een nieuwe of aangepaste dijk moet liggen, dan wel binnen zes maand, binnen een jaar, of binnen drie jaar?

Er blijven voor de MiNa-Raad nog andere onduidelijkheden. Qua terminologie lijkt het er b.v. op dat de bandijk gelijk gesteld moet worden met een zomerdijk, en de binendijk beschouwd moet worden als een winterdijk - zoals ook blijkt uit de memorie van toelichting. M.a.w. in een periode van normale waterstand blijft het water tegengehouden door de bandijk; bij hoge waterstanden overstroomt deze dijk. Nu wordt in dit voorontwerp de bandijk gedefinieerd als "iedere in beginsel onoverstroombare verhoging die langs een waterloop ... is aangebracht om de hoge waterstand in die waterloop te keren". Deze definitie is derhalve niet juist. Ook de concrete betekenis van de term 'bijkomende grondinname' van artikel 6, § 2 van het voorontwerp is de MiNa-Raad onduidelijk.

3. **Verregaande bevoegdheden.** Artikel 4 stelt: "Het Vlaamse Gewest kan alle noodzakelijke ... werken ... uitvoeren op de bovengenoemde onroerende goederen". Artikel 5 bepaalt de werken waarmee gestart mag worden dertig dagen na kennisgeving (art. 5). Vanwege de eerder vermelde onduidelijkheid inzake de 'hoogdringendheid' is het niet duidelijk welke werken allemaal 'noodzakelijk' zijn. Of is het misschien mogelijk dat in het kader van dit voorontwerp alle denkbare werken hoogdringend en noodzakelijk zouden zijn? De MiNa-Raad vindt b.v. de hier gecreëerde mogelijkheid tot aanleg van gecontroleerde of natuurlijke overstromingsbekkens en wachtbekkens zonder voorafgaande onteigening niet opportuun. Bij reëel hoogdringend overstromingsgevaar is de aanvang van de werken tot aanleg van een dergelijk wachtbekken immers niet alleen technisch onrealistisch, maar ook niet ter zake. In hoogdringende gevallen is het meestal geboden om verstevigingswerken aan bestaande dijken door te voeren.

Wat de regeling van de kennisgeving betreft (art. 5) stipuleert de memorie van toelichting dat in bepaalde "dringende" (!) gevallen niet alleen de kennisgevingsplicht beperkt wordt, maar dat ook de opdracht tot "onmiddellijke uitvoering van werken, in plaats van bij de minister, bij de betrokken administratie zou berusten". In het voorontwerp-decreet, art. 5, is echter niets terug te vinden over deze nogal verregaande bevoegdheidstoekenning.

4. **Rechtsbescherming onduidelijk en/of onvoldoende.** De MiNa-Raad vraagt zich af of in dit voorontwerp-decreet de afweging tussen het algemeen belang en individuele belangen op een bevredigende wijze gemaakt werd. De MiNa-Raad stelt vast dat in de memorie van toelichting nogal gemakkelijk gesteld wordt dat beveiligingswerken leiden tot een waardevermeerdering van het patrimonium. Dit is echter lang niet altijd het geval, noch t.a.v. de sector natuur (daling natuurwaarden), noch t.a.v. de sector landbouw (oppervlakte-inname door dijken), noch t.a.v. de drinkwaterwinning, noch t.a.v. andere economische sectoren.

Als de geplande werken zijn uitgevoerd, zouden deze aanleiding geven tot een erfdiensbaarheid van openbaar nut, zonder dat evenwel van bezitsverlies sprake zou zijn. In het geval van een "gebouwd privaat erf" of van "bijkomende grondinname" - in welke gevallen is hiervan sprake? - kan de eigenaar echter vragen dat het terrein wél aangekocht wordt (art. 6 en 9). Impliceert dit bovendien geen ongeoorloofde discriminatie tussen de eigenaars van enerzijds bebouwde en anderzijds onbebouwde percelen?

Bij waardedaling van onroerend goed met meer dan 20 %, rekening houdend met de bestemming en het geoorloofd gebruik, zou een schadevergoeding worden uitbetaald voor de erfdiensbaarheid (art. 8). Wat dat betreft is het de vraag welke vormen van schade mee opgenomen worden in de bepaling van de waardedaling, en hoe deze schade in de praktijk zal worden bepaald. Wat is b.v. de houding t.a.v. de schade die veroorzaakt kan worden door bodemverontreiniging ten gevolge van gecontroleerde overstromingen, en t.a.v. de saneringsoperaties die men daarvoor eventueel zou moeten ondernemen?

De MiNa-Raad acteert dat de Dijkenwet "tot nog toe zonder ernstige problemen heeft gefunctioneerd". In het licht van de hiervoor geschetste problemen wenst de MiNa-Raad toch voorbehoud aan te tekenen bij de manier waarop aan het dijkenbe-

leid gestalte zou worden gegeven. De noodzakelijke maatregelen moeten inderdaad op een efficiënte wijze kunnen worden genomen. Opdat ze werkbaar kunnen zijn, moeten ze echter ook duidelijk en voor de rechtsonderhorige aanvaardbaar zijn. Een minimum aan rechtsbescherming en het vinden van een redelijk en aanvaardbaar evenwicht tussen de behoefte aan beveiliging tegen overstroming en de rechtmatige belangen van de betrokken eigenaars en gebruikers is in dit opzicht van primordiaal belang.

Het dijkendecreet moet al bij al rekening houden met de economische en gebruiksfuncties van de waterlopen en gebruikers van oevers en valleien, en er moet ruimere aandacht besteed worden aan de rechtsbescherming van de betrokkenen. Ook ten aanzien van natuurlijke overstromingsgebieden en van natuurontwikkelingswerken is een afweging van de verschillende belangen relevant. Het is niet opportuun dat, zonder de mogelijkheid van voorafgaande onteigening, gecontroleerde overstromingsgebieden en wachtbekkens aangelegd zouden worden. In verband met natuurtechnische milieubouw⁽²⁾ dienen de rechtmatige belangen van de economische actoren gevrijwaard te blijven.

(2) Zie AMINAL (red. CLAUS, K. en JANSSENS, L., o.l.v. CHERRETÉ M.), Vademecum Natuurtechniek - inrichting en beheer van waterlopen, Brussel, Brugge, 1994, met een uitvoerige inventarisatie van mogelijkheden in dit verband.

B. Het dijkendecreet vanuit natuur- en milieu-oogpunt

5. **Eenzijdigheid van waterkeringsbeleid moet verlaten worden.** In de lijn van zijn taakstelling benadert de MiNa-Raad elk voorgelegd probleem vanuit natuur- en milieu-oogpunt. Vanuit die optiek moet opgemerkt worden dat de oude Dijkenwet uitsluitend opgesteld is met het oog op de waterkering. De nieuw in te stellen organieke basis blijkt dit decennia-oude waterkeringsbeleid voort te zetten.

De MiNa-Raad vindt deze zorg tot waterkering op zich vanzelfsprekend noodzakelijk en gerechtvaardigd. Het is echter niet aanvaardbaar om de eenzijdige aanpak van waterbeheersingsknelpunten door middel van de aanleg van dijken en wachtbekkens voort te zetten. De aanleg van dijken kan op zichzelf al immers belangrijke negatieve invloeden hebben op het milieu en de natuur: ruimtebeslag, habitatvernietiging, verstoring door toegenomen recreatie, versnippering, landschappelijke kwaliteitsvermindering, veranderingen in de waterhuishouding. Gedurende de afgelopen jaren heeft de primauteit van waterkering (en meer stroomopwaarts van snelle waterafvoer) bovendien op vele plaatsen bijgedragen tot verdroging en tot erosie in de beekbedding. Vaak leidde dit ook tot meer extreme debietschommelingen (met een hogere sedimentatie stroomafwaarts als gevolg), en tot het verkleinen van natuurlijke overstromingsgebieden die van oudsher aanwezig waren.

6. **Integraal waterbeheer nodig.** Om die redenen is het voor de MiNa-Raad niet verdedigbaar de bestaande Dijkenwet simpelweg om te zetten in een Dijkendecreet. Het is met andere woorden onaanvaardbaar dat in deze context de notie 'integraal waterbeheer' nog steeds een theoretisch concept zou blijven. Bovendien kan in talrijke gevallen aangetoond worden dat de veiligheid beter gegarandeerd is door de inschakeling van natuurlijke overstromingsgebieden en door het geven van ruimte aan de rivier, in combinatie met andere maatregelen.

Het Dijkendecreet moet rekening houden met elementen zoals waterkwaliteit, water-voorraadbeheer en met de ecologische functies van waterlopen. Een bredere benadering moet dus mogelijk worden gemaakt, en het investeringsbeleid betreffende dijken moet natuur- en milieu-aspecten op een volwaardige manier mee in overweging nemen. Om dit te bereiken moeten o.a. de dijkverzwaringen het voorwerp uitmaken van een integrale waterbeheersingsstudie. Hierbij moet in de planingsfase rekening worden gehouden met de gevolgen voor het milieu en voor alle betrokken deelbelangen, zodat een milieuvriendelijke oplossing voorgesteld kan worden.

7. **Expliciete doelformulering in het decreet noodzakelijk.** De in het vorige punt aangehaalde problematiek kan op een relatief eenvoudige manier voor een groot deel opgelost worden, door van de aanvang af in het Dijkendecreet ook een afgewogen en brede doelstelling in te schrijven, waarbij het concept van integraal waterbeheer niet in gevaar mag worden gebracht.

Deze doelstelling moet zijn: het voorkomen van wateroverlast, rekening houdend met de zorg voor een duurzaam beheer van waterhuishoudkundige systemen.

Met de inschrijving van de principes van het integraal waterbeheer in de doelstelling van het decreet, wordt een opening geschapen om het gangbare waterkeringsbeleid te laten bijdragen tot natuurontwikkeling en het ecologisch herstel van rivierbekkens.

8. **Verplichte milieu-effect-inschatting noodzakelijk.** De MiNa-Raad meent dat voorstudies noodzakelijk zijn voor het dijkenbeleid in de diverse bekkens, mede met het oog op integraal waterbeheer. Hierbij moet in de planningsfase de waterbalans worden onderzocht, en moeten de eventuele oorzaken van wateroverlast worden opgesomd. Met het oog op deze voorstudies moet een artikel ingeschreven worden in het dijkendecreet.

Bovendien moeten de concrete investeringen onderworpen zijn aan een vorm van m.e.r.-plicht. Hiertoe moet het m.e.r.-besluit betreffende de bouwvergunning bijgesteld worden.

Ook hier is het voor de MiNa-Raad overigens onduidelijk in welke mate 'hoogdringendheid' aanleiding zou kunnen geven tot uitzonderingen op dergelijke procedures. In elk geval moeten deze procedures ertoe leiden dat schade aan landschappelijke, ecologische of geomorfologische structuren zoveel mogelijk vermeden wordt, dan wel beperkt en/of beheerst blijft.

9. **Vragen bij de ruimtelijke inpassing.** In principe meent MiNa-Raad dat het dijkenbeleid maximaal ingepast moet worden in het ruimtelijke structuurbeleid, en dat grootschalige investeringen (incl. aanpassingen aan de natuurlijke overstromingsgebieden) vooraf in de bestemmingsplannen moeten terug te vinden zijn. De MiNa-Raad is dus van mening dat ook overstromingsgebieden ingetekend moeten zijn of worden in het gewestplan.

Overigens meent de MiNa-Raad dat een deel van de problematiek precies gelegen is bij een onoordeelkundig beleid inzake stedenbouwkundige vergunningen. Als bebouwing op een onoordeelkundige wijze toegestaan wordt in gebieden met een kenmerkend overstromingsrisico, dan kan het beleid nadien geconfronteerd worden met een oneigenlijke nood aan meer of hogere dijken. In dit verband verwijst de MiNa-Raad naar zijn advies over het Voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw⁽³⁾, met name naar de passages over het stedenbouwkundig vergunningenbeleid.

10. **Kansen voor natuurontwikkeling.** Tijdens de uitvoering van het Sigma-plan is gebleken dat de mogelijkheden om de plannen van dijkverstevingen/verhogingen in de Zeeschelde en de aan het getij onderhevige bijrivieren milieu-vriendelijker te maken, tot dusverre zeer beperkt zijn. Zo zijn b.v. de in aanmerking genomen type-profielen niet bijstelbaar gebleken, en moeten ze op steeds dezelfde manier aangelegd worden: het verbod van de aanplant van om het even welke boom of struik, of de dijk, de verplichte aanleg van een asfaltweg op de kruin, en nog een weg aan de voet van de dijk met op- en afritten, de obligate verhardingen buitendijks, enz.

(3) MiNa-Raad, advies van 2 juni 1994 over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening en de Stedenbouw.

In de marge pleit de MiNa-Raad voor de onmiddellijke opheffing van het algemeen beplantingsverbod op Sigma-dijken. Rekening houdend met eisen van toegankelijkheid, kan een weloverwogen aanplanting van bomen en struiken met streekeigen soorten de ecologische en landschappelijke inpassing van de dijken verbeteren, en zal het storende effect van recreatie op de avifauna verminderen. Om dezelfde reden vraagt de MiNa-Raad om ook het verbod op permanente afsluitingen voor en betreding door vee op de Sigma-dijken op te heffen. Dit verbod dwingt landbouwers-herders en natuurbeheerders tot onzinnige investeringen in tijd en materiaal en staat een natuurgericht beheer in de weg.

Inzake natuurtechnische milieubouw is het denken recentelijk wezenlijk vooruitgegaan⁽⁴⁾. Op die manier wordt het mogelijk om, via een bijsturing van investeringen die grotendeels milieu- en natuurschadelijk zijn, toch de eventueel veroorzaakte ecologische minwaarde te verkleinen, of het effect van de ingrepen/investeringen te verzachten. In specifieke gevallen kunnen deze maatregelen leiden tot een reële of potentiële ecologische meerwaarde. De MiNa-Raad merkt echter op dat noch in het Voorontwerp van dijkendecreet, noch in de memorie van toelichting bepaald is wat in deze context bedoeld wordt met 'natuurtechnische milieubouw'.

Waar deze natuurtechnische milieubouw in wezen vooral een correctie inhoudt op de gangbare investeringswerken, biedt de inrichting van een gecontroleerd overstromingsgebied de mogelijkheid om aan eenzelfde investering een dubbele doelstelling te geven. Door de weloverwogen planning, aanleg en kalibrering van de binnendijken en van de overstroombare dijken, kunnen waardevolle ecosystemen (schorre- en slikkegebieden, broekbossen, zomerweiden en zomerhooilanden) hersteld en/of ontwikkeld worden. Hierbij moet men uiteraard vooraf rekening houden met de te verwachten waterkwantiteit, en met de noodzakelijke waterkwaliteit en waterbodempkwaliteit.

Bij de verdere uitwerking van het Sigma-plan dient een maximale meekoppeling te gebeuren met de mogelijkheden voor natuurontwikkeling. Hiervoor is overleg tussen de bevoegde diensten van groot belang.

Op dit moment zijn deze aanknopingspunten slechts in de marge van het voorontwerp-decreet opgenomen. Natuurtechnische milieubouw duikt immers zonder nadere uitleg in de memorie van toelichting op. Bij het concept van de overstromingsgebieden is er momenteel geen aanknopingspunt om te verwachten dat de daarop gerichte investeringen ook een ecologische meerwaarde zullen creëren.

11. **Besluit.** Besluitend kan gesteld worden dat de bestaande Dijkenwet met dit voorontwerp vooral een ruimer geografisch toepassingsgebied krijgt. Een integrale benadering blijft echter ontbreken en dijkenaanleg blijft grotendeels een effectgerichte maatregel. De vraag blijft bovendien of het toepassingsgebied niet te ruim is. Het Voorontwerp van dijkendecreet moet bijgevolg afgestemd zijn op een wetgeving inzake integraal waterbeheer, en de aanleg van dijken en wachtbekkens is voor de MiNa-Raad slechts in die context aanvaardbaar.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 8 november 1995 door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling en door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening verzocht hun, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de waterkeringen", heeft op 14 november 1995 het volgend advies gegeven :

Volgens artikel 84, tweede lid, dat bij de wet van 15 oktober 1991 is ingevoegd in de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt :

"Wegens de nakende winterperiode en het potentiële gevaar voor wateroverlast, is het omwille van de veiligheid van personen en goederen langs onze rivieren van wezenlijk belang de regeling, voorzien in het bijgaand voorontwerp van decreet binnen de kortste termijn van toepassing te kunnen maken".

*
* *

Gelet op de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten bepalen tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*
* *

STREKKING VAN HET ONTWERP.

Volgens de memorie van toelichting beoogt het voor advies voorgelegde ontwerp van decreet aan het Vlaamse

Gewest een instrument te verschaffen om over zijn gehele grondgebied de vereiste beveiligingswerken tegen overstromingen doeltreffend en snel te realiseren, met inachtneming van de noodzakelijke particuliere en maatschappelijke belangen.

Daartoe wordt voor de waterkeringen in het Vlaamse Gewest voorzien in een regeling die in grote lijnen overeenstemt met die vervat in de Dijkenwet van 18 juni 1979.

De bepalingen van het ontwerp zullen van toepassing zijn op de onroerende goederen gelegen langs de Zeeschelde en haar bijrivieren, de IJzer, de Leie, de Bovenschelde, de Dender en de Gemeenschappelijke Maas, of in de valleien van de onbevaarbare waterlopen met een stroomgebied van minstens 5.000 hectare die in de voornoemde waterlopen uitmonden. De bedoelde waterlopen worden nader omschreven in de bijlage bij het ontworpen decreet (artikel 3 van het ontwerp). Het toepassingsgebied van het ontwerp is aldus ruimer dan dat van de voornoemde Dijkenwet, die, wat het Vlaamse Gewest betreft, wordt opgeheven (artikel 19).

De ontworpen regeling komt in essentie neer op wat volgt :

- het Vlaamse Gewest krijgt de bevoegdheid om op de voormelde onroerende goederen alle noodzakelijke waterkeringswerken uit te voeren, evenals alle werken tot aanleg of aanpassing van overstromingsbekkens en wachtbekkens en alle werken tot aanleg of aanpassing van de

rechtstreekse toegangswegen naar de waterkeringswerken, overstromingsbekkens en wachtbekkens (artikel 4);

- de uitvoering van die werken mag in principe slechts worden aangevat nadat de eigenaars, vruchtgebruikers, enz... hiervan in kennis zijn gesteld (artikel 5);
- er wordt voor de uitvoering van de bedoelde werken een erfdienstbaarheid van openbaar nut ingesteld; indien daarvoor evenwel bijkomende grondinnemingen noodzakelijk zijn, is het Vlaamse Gewest verplicht om, op vraag van de eigenaar, het benodigde bijkomende terrein aan te kopen of te onteigenen (artikel 6);
- voor die werken en voor bijhorende werken van natuurtechnische milieubouw, recreatie en landinrichting kan het Vlaamse Gewest te allen tijde onteigenen (artikel 7);
- indien door de in artikel 4 bedoelde werken het onroerend goed meer dan twintig ten honderd in waarde daalt, is door het Vlaamse Gewest een bepaalde vergoeding verschuldigd (artikel 8); indien een gebouwd privaat erf een waardevermindering ondergaat, wordt aan het Vlaamse Gewest de verplichting opgelegd om, op vraag van de eigenaar, het erf geheel of gedeeltelijk aan te kopen of te onteigenen (artikel 9);
- er wordt in een schadeloosstelling voorzien van degenen die benadeeld worden door of naar aanleiding van de werken (artikel 10).

Voorts regelt het ontwerp de toestemming van het Vlaamse Gewest die is vereist voor wijzigingen van de op grond van artikel 4 aangelegde werken (artikel 11), de schouwing van de waterkeringen (artikel 12), de samenloop van de ontworpen regeling met andere reglementeringen (artikelen 13 en 14), de opsporing, vaststelling en bestrafing van overtredingen van de bepalingen van het ontworpen decreet en zijn uitvoeringsbesluiten (artikelen 15 tot 18).

BEVOEGDHEID.

Luidens artikel 6, § 1, III, 8°, en X, 2° en 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, behoren de onbevaarbare waterlopen met inbegrip van hun bermen alsmede de waterwegen en hun aanhorigheden en de dijken tot de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

De in het ontwerp geregelde materie is dus zaak van het Vlaamse Gewest.

ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Algemene opmerking.

In artikel 2 wordt in de definitie sub 2°, uitsluitend de term "waterloop" gebruikt. In de definitie sub 6° is sprake van "rivieren" en van "onbevaarbare

waterlopen". In de tweede volzin van artikel 3 worden de termen "waterwegen" en "onbevaarbare waterlopen" gehanteerd.

Hieruit blijkt dat het ontwerp geen consequent onderscheid maakt tussen de begrippen "waterloop" en "waterweg".

Bovendien gaat het begrip "waterweg" het toepassingsgebied van het ontwerp te buiten. Het begrip "waterweg" omvat immers "de waterlopen en de kanalen" (1). Uit de bijlage bij het ontwerp blijkt evenwel dat het voorliggende ontwerp niet van toepassing is op de kanalen, hetgeen bevestigd wordt door de gemachtigde ambtenaar.

Teneinde in het ontwerp tot een eenvormige en correcte terminologie te komen, zou beter alleen gebruik worden gemaakt van de term "waterlopen"; onder die term

(1) Zie de toelichting bij de aangelegenheid "waterweg" in de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen : Parl. St., Kamer, B.Z. 1988, nr. 516/1, 13-14.

vallen dan zowel bevaarbare als onbevaarbare waterlopen (1).
De gemachtigde ambtenaar heeft daartegen geen bezwaar.

Artikel 2.

1. Overeenkomstig de regels van de formele legistiek, gebruike men voor de nummering van de onderdelen van een volzin de tekens "1°, 2° ... 8°" in plaats van "1., 2. ... 8.".

2. De Raad van State vraagt zich af of in 4° de definitie van de term "overstroombare dijk" niet overbodig is. Verder in het ontwerp wordt die term immers niet gebruikt.

3. Indien de definitie sub 4° wordt behouden, vervange men daarin de woorden "vastgelegde hoogwaterstand" door "vastgestelde hoogwaterstand".

(1) In artikel 2, 7°, wordt in de definitie van "bevoegde administratie" de term "bevaarbare waterwegen" (lees : "bevaarbare waterlopen") naast "onbevaarbare waterlopen" gebruikt. In die bepaling kan het onderscheid "bevaarbaar/onbevaarbaar" behouden blijven aangezien de beide aangelegenheden in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap binnen het departement leefmilieu en infrastructuur tot de bevoegdheid van verschillende administraties blijken te behoren : respectievelijk de administratie waterwegen en zeewezen en de administratie milieu-, natuur-, land- en waterbeheer (afdeling water).

Dezelfde opmerking geldt voor de definitie sub 5°.

4. Rekening houdend met de algemene opmerking, schrappe men in de definitie sub 6° de woorden "rivieren of van de onbevaarbare".

5. In de definitie sub 7° dient, rekening houdend met de algemene opmerking, het woord "waterwegen" te worden vervangen door "waterlopen".

6. In 8° wordt het begrip "waterkeringswerken" gedefinieerd als "het aanleggen, verhogen, versterken en onderhouden van waterkeringen, alsook het herstellen en onderhouden van natuurlijke oevers ter voorkoming van overstromingen".

Blijkens de definitie van het begrip "waterkering" onder 1° zijn daaronder echter ook natuurlijke oevers begrepen.

Men schrappe dus de woorden "alsook het herstellen van natuurlijke oevers ter voorkoming van overstromingen", welke woorden immers overbodig zijn.

Artikel 3.

Dit artikel kan logischer opgebouwd en beknopter geredigeerd worden. Voorts moet in de tweede volzin in elk geval het woord "waterwegen" vervallen, gelet op de algemene opmerking. In die volzin kan ook beter worden verwezen naar de onroerende goederen waarop het ontwerp van toepassing is, in plaats van naar de waterlopen waarlangs die goederen gelegen zijn.

Men zou het artikel bijgevolg beter als volgt redigeren :

"Art. 3. De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing op de onroerende goederen, ongeacht tot wiens eigendom ze behoren, gelegen langs de rivieren en bijrivieren opgesomd in de bijlage bij dit decreet, of gelegen in de valleien van de onbevaarbare waterlopen opgesomd in dezelfde bijlage, voor zover de bedoelde onroerende goederen nodig zijn voor het uitvoeren van de in artikel 4 bedoelde werken".

Artikel 4.

1. In dit artikel is sprake van "gecontroleerde of natuurlijke overstromingsbekkens en wachtbekkens".

Volgens de gemachtigde ambtenaar zijn er echter geen overstromingsbekkens in natuurlijke vorm. Overigens bevat het ontwerp enkel een definitie, in artikel 2, 5°, van het begrip "gecontroleerd overstromingsbekken", niet van het

begrip "natuurlijk overstromingsbekken". In de definitie in artikel 2, 6°, van "wachtbekken" daarentegen wordt zowel naar een "ingericht" als naar een "natuurlijk" wachtbekken verwezen.

De bepaling van artikel 4 zou bijgevolg juister zijn gesteld indien de overbodige woorden "gecontroleerde of natuurlijke" daaruit worden weggelaten.

2. Men vervange de woorden "de bovengenoemde onroerende goederen" door "de onroerende goederen bedoeld in artikel 3".

Artikel 5.

1. In het eerste lid schrijve men "De uitvoering van de werken bedoeld in artikel 4 mag pas aangevat worden ..." in plaats van "De uitvoering van de bovengenoemde werken mag pas gestart worden ...".

2. Men vervange in het tweede lid de woorden "de gemeenten in kwestie" door "de gemeenten op het grondgebied waarvan de betrokken onroerende goederen gelegen zijn".

Artikel 6.

1. In het eerste lid schrijve men "Behalve in geval van onteigening als bedoeld in artikel 7, ..." in plaats van "Behoudens de bepalingen van artikel 7 ...".

2. Het tweede en het vijfde lid worden duidelijkheids-
halve beter samengevoegd tot één lid. Voor zover de op het
Vlaamse Gewest gelegde verplichting betrekking heeft, niet
enkel op waterkeringswerken, maar op alle werken bedoeld in
artikel 4 (zie het eerste lid), redigere men het nieuwe lid
als volgt :

"Indien voor het realiseren van de in artikel 4
bedoelde werken bijkomende grondinnemingen noodzakelijk
zijn, is het Vlaamse Gewest verplicht, op vraag van de
eigenaar van het erf dat met deze erfdienstbaarheid bezwaard
is, het benodigde bijkomende terrein aan te kopen of te
onteigenen".

De gemachtigde ambtenaar kan met die tekst
instemmen.

3. Men redigere het derde lid beter als volgt :

"Het indienen van de aanvraag schorst de uitvoering
van de werken niet".

Artikel 7.

De Raad van State merkt op dat dit artikel voorziet
in de mogelijkheid tot onteigening, niet enkel met het oog
op de uitvoering van de in artikel 4 bedoelde werken, doch
ook met het oog op de uitvoering van "bijbehorende" (lees :
"bijhorende") werken van natuurtechnische milieubouw,

recreatie en landinrichting. Enkel de uitvoering van de eerstgenoemde werken vormt een erfdienstbaarheid van openbaar nut, overeenkomstig artikel 6, niet de laatstgenoemde "bijhorende" werken. Hieruit volgt dat die "bijhorende" werken, bij gebreke van akkoord van de eigenaar, slechts uitgevoerd kunnen worden nadat de vereiste gronden door het Vlaamse Gewest onteigend werden.

Mocht die interpretatie niet stroken met de bedoeling van de stellers van het ontwerp, dan dienen de artikelen 4 en 6 aangepast te worden.

Artikel 9.

1. Het eerste en het derde lid kunnen duidelijkheids- halve beter worden samengevoegd tot één lid dat luidt als volgt :

"Op vraag van de eigenaar van een gebouwd privaat erf dat een waardevermindering ondergaat, is het Vlaamse Gewest verplicht het erf geheel of gedeeltelijk aan te kopen of te onteigenen".

2. Uit artikel 9 volgt dat de eigenaar het Vlaamse Gewest om aankoop kan verzoeken, zelfs in geval van een waardevermindering van minder dan twintig ten honderd van de waarde van het gebouwde erf. Uit de combinatie van de artikelen 8 en 9 van het ontwerp moet worden afgeleid dat eigenaars van onbebouwde erven daarentegen niet alleen

waardeverminderingen tot twintig ten honderd zonder vergoeding moeten dragen, maar evenmin kunnen vragen het erf aan te kopen. Volgens de gemachtigde ambtenaar is dit de bedoeling van het ontwerp.

Artikel 10.

Luidens dit artikel geeft schade, die door of naar aanleiding van de werken ontstaat, recht op schadeloosstelling, zowel van de eigenaar, van degenen die het genot of het gebruik hebben van het lijdend goed, als van andere benadeelden.

Dit artikel is een omzeggens woordelijke overname van artikel 9 van de Dijkenwet. In de memorie van toelichting bij het ontwerp dat geleid heeft tot die wet, werd bij dat artikel verklaard dat het "eenvoudig een principe van gemeenrecht" herhaalde, maar dat het toch nuttig was wegens "de precieze aanduiding van de rechthebbenden" (1).

De Raad van State meent te moeten opmerken dat artikel 10 van het ontwerp, zoals het geredigeerd is, een foutloze aansprakelijkheid lijkt in te voeren, die afwijkt van de gemeenrechtelijke aansprakelijkheid (artikelen 544 en 1382-1383 van het Burgerlijk Wetboek). Zo dit niet overeenstemt met de bedoeling van de stellers van het ontwerp, zou artikel 10 beter op een andere wijze geredigeerd worden.

(1) Memorie van toelichting, Parl. St., Senaat, 1977-78, nr. 374-1, p. 10.

Artikel 11.

Men redigere het tweede lid als volgt :

"De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor het verkrijgen van de toestemming".

Artikel 14.

Luidens dit artikel doen de bepalingen van het decreet "evenmin afbreuk" aan de "vigerende reglementeringen en richtlijnen inzake het voeren van een geïntegreerd en bekkengericht waterbeleid".

Het is voorbarig reeds te verwijzen naar een beleid dat nog niet is vertaald in wetskrachtige bepalingen (1). Bovendien geeft de uitdrukking "vigerende reglementeringen en richtlijnen" de indruk dat enkel aan de op het ogenblik van de inwerkingtreding van het ontworpen decreet van kracht zijnde reglementeringen en richtlijnen geen afbreuk mag worden gedaan. Ten slotte is de term "reglementeringen en richtlijnen" zeer vaag. Artikel 14 zou best worden geschrapt; zoniet behoeft het in ieder geval precisering.

(1) De Raad van State heeft op 21 februari 1995 het advies L. 23.976/8 gegeven over een voorontwerp van decreet "houdende organisatie van het integraal waterbeheer".

Artikel 15.

Luidens het tweede lid van dit artikel kan de Vlaamse regering de hoedanigheid van "agent of officier" van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde ambtenaren van de bevoegde administratie.

Overeenkomstig artikel 11, derde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen kan een decreet de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan "de beëdigde ambtenaren van de Gemeenschaps- of Gewestregering of van instellingen die onder het gezag of het toezicht van de Gemeenschaps- of Gewestregering ressorteren".

Bijgevolg moet in het decreet zelf worden bepaald welke hoedanigheid, hetzij die van agent, hetzij die van officier van gerechtelijke politie, aan de daartoe aan te wijzen ambtenaren wordt toegekend. Die keuze kan niet worden gedelegeerd aan de Vlaamse regering.

Artikel 16.

Om in overeenstemming te zijn met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet, dient de decreetgever met grote nauwkeurigheid de gedragingen aan te wijzen welke strafbaar worden gesteld en de straffen te bepalen die kunnen worden opgelegd.

De ontworpen bepaling van artikel 16 moet bijgevolg onder dat oogpunt worden gepreciseerd.

Artikel 17.

In het eerste lid van dit artikel vervange men de woorden "de artikelen 12 en 14" door "de artikelen 12 en 15" en schrijf men in fine : "... de artikelen 271 tot 274 van het Strafwetboek".

Bijlage.

1. Als opschrift van de enige bijlage schrijf men "Bijlage" in plaats van "BIJLAGE 1".

2. Indien rekening wordt gehouden met het tekstvoorstel bij artikel 3, zou de bijlage in twee delen verdeeld kunnen worden : een punt 1 ("Rivieren en bijrivieren"), dat de huidige punten 1 tot 6 zou bevatten, en een punt 2 ("Onbevaarbare waterlopen") waarin de opsomming van het huidige punt 7 zou worden opgenomen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	D. VERBIEST,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	J. GIJSSELS,	assessoren van de
	A. ALLEN,	afdeling wetgeving,
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.'

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. B. THYS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening en de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke ordening en de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° waterkering : iedere natuurlijke hindernis of kunstmatige constructie om het water te bedwingen, inzonderheid de oevers, bandijken, binnendijken, overstroombare dijken, waterkeringsmuren, stuwen, duikers en andere constructies met waterkerende werking ;

2° bandijk : iedere in beginsel onoverstroombare verhoging die langs een waterloop of landinwaarts is aangebracht om de hoge waterstand in die waterloop te keren ;

3° binnendijk : iedere verhoging die niet rechtstreeks aan het water ligt en aangebracht is om de overstroming te beperken wanneer de bandijk overloopt of het begeeft ;

4° gecontroleerd overstromingsbekken : door bandijken en binnendijken begrensd gebied, dat bij een vooraf vastgestelde hoogwaterstand overstroomd wordt ;

5° wachtbekken : ingericht of natuurlijk, geheel omsloten of afgelijnd overstromingsgebied, al dan niet gescheiden van de waterloop, voor het opvangen van de wasdebieten ;

6° bevoegde administratie : de administraties van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, die de bevoegdheid hebben over de bevaarbare waterlopen en hun dijken eensdeels en over de onbevaarbare waterlopen anderdeels ;

7° waterkeringswerken : het aanleggen, verhogen, versterken en onderhouden van waterkeringen.

Artikel 3

De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing, ongeacht tot wiens eigendom ze behoren, op de onroerende goederen gelegen langs de rivieren en bijrivieren opgesomd in de

bijlage bij dit decreet, of gelegen in de valleien van de onbevaarbare waterlopen opgesomd in dezelfde bijlage, voor zover de bedoelde onroerende goederen nodig zijn voor het uitvoeren van de in artikel 4 bedoelde werken.

Artikel 4

Het Vlaamse Gewest kan alle noodzakelijke waterkeringswerken, alle werken tot de aanleg of aanpassing van overstromingsbekkens en wachtbekkens, en alle werken tot de aanleg of aanpassing van de rechtstreekse toegangswegen naar de waterkeringswerken, overstromingsbekkens en wachtbekkens uitvoeren op onroerende goederen, bedoeld in artikel 3.

Artikel 5

De uitvoering van de werken bedoeld in artikel 4 mag pas aangevat worden dertig dagen nadat de eigenaars, de vruchtgebruikers en, voor zover zij bekend zijn, de huurders van de onroerende goederen, waarop de werken worden uitgevoerd, bij een ter post aangetekende brief hiervan in kennis zijn gesteld.

In dringende gevallen evenwel mag met de uitvoering van de werken worden begonnen onmiddellijk nadat daarvan kennis is gegeven aan de burgemeesters van de gemeenten op het grondgebied waarvan de betrokken onroerende goederen gelegen zijn.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels in verband met de kennisgeving.

Artikel 6

Behalve in geval van onteigening als bedoeld in artikel 7 brengen de uitvoering van de in artikel 4 bedoelde werken en de bijbehorende voorbereidingen en activiteiten geen bezitsverlies mee, maar vormen ze een erfdienstbaarheid van openbaar nut.

Indien voor het realiseren van de in artikel 4 bedoelde werken bijkomende grondinnemingen noodzakelijk zijn, is het Vlaamse Gewest verplicht, op vraag van de eigenaar van het erf dat met deze erfdienstbaarheid bezwaard is, het benodigde bijkomende terrein aan te kopen of te onteigenen.

Het indienen van de aanvraag schorst de uitvoering van de werken niet.

Wanneer de aankoop niet in der minne geregeld kan worden, is de procedure van artikel 7 van toepassing.

Artikel 7

Het Vlaamse Gewest kan te allen tijde onteigenen, zowel voor de uitvoering van de in artikel 4 bedoelde werken als voor de bijbehorende werken van natuurtechnische milieubouw, recreatie en landinrichting.

De onteigeningen gebeuren overeenkomstig de spoedprocedure bepaald in artikel 5 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte en de concessies voor de bouw van de autosnelwegen.

Artikel 8

Het Vlaamse Gewest moet een vergoeding betalen wanneer door de uitvoering van de in artikel 4 bedoelde werken het onroerend goed in waarde daalt. Deze waardevermindering wordt vastgesteld op grond van de bestemming en het geoorloofd gebruik van het onroerend goed in kwestie op het ogenblik dat tot de uitvoering van de werken beslist wordt. Tot twintig ten honderd van de waarde van het goed vóór de uitvoering van de werken moet de vermindering evenwel gedooft worden.

Artikel 9

Op vraag van de eigenaar van een gebouwd privaat erf dat een waardevermindering ondergaat, is het Vlaamse Gewest verplicht het erf geheel of gedeeltelijk aan te kopen of te ont-eigenen.

Wanneer de aankoop niet in der minne geregeld kan worden, is de procedure van artikel 7 van toepassing.

Artikel 10

Het is verboden zonder de toestemming van het Vlaamse Gewest wijzigingen aan te brengen aan de op grond van artikel 4 aangelegde waterkeringen, overstromingsbekkens, wachtbekkens en toegangswegen.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor het verkrijgen van de toestemming.

Artikel 11

Het Vlaamse Gewest schouwt geregeld de waterkeringen. De Vlaamse regering wijst de daartoe bevoegde ambtenaren aan en stelt de frequentie van de schouwingen vast.

Deze ambtenaren moeten te allen tijde toegang krijgen tot de waterkeringen, ook wanneer ze geen eigendom zijn van het Gewest.

Artikel 12

De bepalingen van dit decreet doen geen afbreuk aan de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, de wet van 5 juli 1956 betreffende de waterkeringen en de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders. Het Vlaamse Gewest staat evenwel in voor het aanleggen, onderhouden en verbeteren van de waterkeringen binnen het gebied van de polders, vastgesteld ter uitvoering van artikel 2, eerste lid van de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders.

Artikel 13

Onverminderd de plichten van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de in artikel 11 bedoelde ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan en met de opsporing en de vaststelling van overtreding van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De Vlaamse regering kan de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde ambtenaren van de bevoegde administratie.

Artikel 14

Wie de uitvoering van de werken zoals omschreven in artikel 4 verhindert, wordt gestraft met ofwel een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand, ofwel een geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank, ofwel beide straffen.

Bij herhaling binnen een jaar na een vorige veroordeling, kan de straf op het dubbel van het maximum wordt gebracht.

Artikel 15

Wie de ambtenaren of officieren, genoemd in de artikelen 11 en 14, opzettelijk belemmert of hindert bij de uitvoering van hun opdrachten, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot één maand of met een geldboete van honderd frank tot vijfduizend frank, of met beide straffen, onverminderd de toepassing van de straffen, bepaald bij de artikelen 271 tot 274 van het strafwetboek.

Bij herhaling binnen een jaar na een vorige veroordeling kan de straf op het dubbel van het maximum worden gebracht.

Artikel 16

Artikel 85 van het Strafwetboek is mede van toepassing op de misdrijven in deze wet omschreven.

Artikel 17

De dijkenwet van 18 juni 1979 wordt opgeheven.

Brussel, 13 december 1995.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

BIJLAGE

Toepassingsgebied van het decreet betreffende de waterkeringen

1. Rivieren en bijrivieren

Zeeschelde : vanaf het sluisje op de linkeroever ongeveer 350 m beneden het afwaartse kopvlak van de sluis in Gentbrugge tot de Nederlandse grens.

Moervaart : vanaf de samenloop met de Durme en de Zuidlede in Daknam tot aan het Zeekanaal Gent-Terneuzen in Gent.

Durme : vanaf de samenvloeiing met de Moervaart en de Zuidlede in Daknam tot aan de monding in Tielrode.

Rupel : Vanaf de oorsprong (samenvloeiing van Beneden-Dijle en Beneden-Nete) tot aan de monding in de Schelde.

Boven-Dijle : vanaf de nieuwe brug in Werchter tot aan het bovenhoofd van de bovenstuw in Mechelen.

Traverse van de Dijle in Mechelen : vanaf het bovenhoofd der bovenstuw tot en met de benedensluis in Mechelen. Dijle-afleiding in Mechelen.

Beneden-Dijle : vanaf het benedenhoofd der benedensluizen in Mechelen tot aan haar monding in de Rupel.

Beneden-Zenne : vanaf de grens van het Brussels Gewest tot het Zennegat in Mechelen.

Kleine Nete : vanaf de wegbrug in de Troonstraat in Grobbendonk inbegrepen tot aan de Molbrug in Lier. Nete afleiding in Lier.

Grote Nete : vanaf het afwaartse gedeelte van het verlaat van de molen van Oosterlo-Geel tot haar samenloop met de Kleine Nete. Beneden-Nete.

Demer : van km 0 te Diest tot de samenvloeiing met de Boven-Dijle in Werchter en verder het vak Boven-Dijle tot aan de nieuwe wegbrug van Werchter (deze brug niet inbegrepen).

IJzer : vanaf de Franse grens tot de uitmonding in de Noordzee.

Bovenschelde : vanaf de Franse grens tot 350 m. afwaarts van de sluis te Gentbrugge.

Leie : vanaf Menen tot Kortrijk op het grondgebied van het Vlaamse Gewest en verder tot de samenvloeiing met de Schelde (Neerschelde) in Gent.

Dender : vanaf de provinciegrens tussen Henegouwen en Oost-Vlaanderen tot de monding in de Schelde afwaarts van de tijsluis in Dendermonde.

Gemeenschappelijke Maas : vanaf Smeermaas tot Kessenich, met inbegrip van de zomerdijken. De rechteroever vanaf de grens van de stad Visé en de gemeente Voeren tot aan de Nederlandse grens.

2. De onbevaarbare waterlopen met een stroomgebied van minstens 5.000 ha (met vermelding van één gemeente ter identificatie van de waterloop)

Vladslovaart	Nieuwpoort
Noordede	Bredene
Rivierbeek	Oostkamp
Martjesvaart	Langemark-Poelkapelle
Mandel	Roeselare
Heulebeek	Moorsele
Venepevaart	Diksmuide
Grote Beverdijk	Nieuwpoort
Koolhofvaart	Nieuwpoort
Handzamevaart	Kortemark
Kemmelbeek	Ieper
Poperingevaart	Poperinge

Moerdijkvaart	Gistel
Blankenbergsevaart	Zuinkerke
Zuidelede	Wachtebeke
Vondelbeek, Pas- en Steenbeek	Dendermonde
Molenbeek	Geraardsbergen
Zwalm	Zwalm
Maarkebeek	Maarkedal
Markerivier	Galmaarden
Molenbeek	Wichelen
Molenbeek	Wetteren
Caele	Nevele
Grote Spiere	Spiere-Helkijn
Ledebeek	Destelbergen
Bellebeek	Affligem
Kleine Nete en Aa	Vorselaar
Mol Nete	Geel
Kleine Nete	Herentals
Desselse Nete	Dessel
Grote Nete	Meerhout
Grote Laak	Laakdal
Aa of Weerij	Loenhout
Klein Schijn	Merksem
Kleine en Grote Struisbeek	Edegem
Dijle en zijtakken	Leuven
Zuunbeek	Zuun
Aabeek	Bree
Lossing	Kinrooi
Dommel	Neerpelt
Herk	Hasselt
Kleine Herk	Hasselt
Mombeek	Kortesse
Bosbeek	Maaseik
Jeker	Tongeren
Voer	Voeren
Velp	Kortenaken
Gete	Halen
Kleine Gete	Zoutleeuw
Grote Gete	Linter
Melsterbeek	Sint-Truiden

Gezien om gevoegd te worden bij het decreet van betreffende [...] de waterkeringen.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer
en Ruimtelijke Ordening,*

Eddy BALDEWIJNS

*De Vlaamse minister van Leefmilieu
en Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS
